

El repte de la immigració

La crisi dels refugiats ha situat la immigració al centre de l'agenda política europea. En els últims eurobaròmetres –les enquestes d'opinió que du a terme la Comissió Europea–, els ciutadans situen la immigració al primer lloc de la llista de preocupacions, per davant del terrorisme i de la situació econòmica.

El drama humanitari que constitueix l'onada de refugiats –Europa rep unes 100.000 sol·licituds d'asil cada mes– ha desencadenat àmplies mostres de solidaritat, però també ha evidenciat serioses dificultats en la coordinació d'una resposta efectiva per part de la Unió Europea (UE). El reforç de les fronteres ha permès reduir les arribades de sol·licitants d'asil a les portes d'Europa. No obstant això, més d'un milió de persones continuen esperant una resolució a la seva sol·licitud i una destinació per refer les seves vides. Alguns països, els més atractius per als immigrants, han introduït controls temporals a les fronteres amb altres estats membres de la UE. Al novembre, està previst que es revisin aquestes mesures, però la pressió política per mantenir-les serà enorme.

I és que, desafortunadament, immigració i amenaça terrorista contribueixen a crear un caldo de cultiu propici per a discursos populistes de caire, més o menys obertament, xenòfob. Fa uns dies, el Govern d'Hongria va organitzar un referèndum en què preguntava «Vol que la UE disposi, sense el consentiment del parlament hongarès, sobre l'assentament de ciutadans no hongaresos a Hongria?». Al Regne Unit, les restriccions a la immigració eren un dels punts principals dels partidaris del *brexit*. Als EUA, Donald Trump proposa la deportació massiva d'immigrants il·legals i fortes barreres a la immigració. Es tracta de discursos fàcils que apel·len a la por al terrorisme i a prejudicis sobre la immigració derivats d'una visió parcial del fenomen.

Els patrons demogràfics asseguren que, més enllà de la crisi actual de refugiats, la immigració continuarà sent una qüestió central a Europa, ja que el continent necessitarà un flux continu d'immigrants si desitja pal·liar els efectes de l'envelliment de la població. D'altra banda, a l'altre costat de les nostres fronteres, hi ha l'Àfrica i l'Orient Mitjà, regions molt més pobres i on el creixement de la població en edat de treballar i d'emigrar (entre els 15 i els 44 anys) serà el més alt del món en les properes dècades. Per tot plegat, és essencial mantenir un debat serè al si de la UE per traçar una estratègia que permeti gestionar una realitat que és aquí per quedar-se. Aquest debat, a més de tenir en compte els beneficis que aporta una immigració ordenada, haurà d'explorar en profunditat les susceptibilitats que la immigració genera entre la població autòctona.

En aquest sentit, el Dossier d'aquest *Informe Mensual* contrasta algunes de les percepcions i dels prejudicis sobre el fenomen migratori. Per exemple, es constata que els ciutadans tendeixen a sobreestimar en excés el pes de la població immigrant en les seves societats. També tendeixen a creure que els immigrants tenen un efecte negatiu sobre les condicions laborals dels treballadors nadius, tant en salaris com en taxes d'ocupació. L'evidència empírica, però, no dona suport a aquesta conjectura de forma concloent i sí confirma, en canvi, que la immigració afavoreix la incorporació de la dona al mercat laboral. Els estudis disponibles també desmenteixen que la immigració comporti un cost net per a l'erari públic: el que aporten els immigrants pagant impostos tendeix a compensar els beneficis que reben.

Un dels articles del Dossier incideix en el que, segurament, és l'aspecte més important de les polítiques d'immigració: les estratègies per a la integració dels immigrants al mercat laboral i, en definitiva, a la societat que els acull. Sens dubte, una integració correcta és fonamental per a una bona convivència i per a la sostenibilitat, social i política, dels fluxos migratoris.

Enric Fernández
Economista en cap
30 de setembre de 2016